

Významní členové řádu piaristů u nás

Z členů řádu v našich zemích vzešlo mnoho neobyčejně vzdělaných a velmi tvořivých mužů. Uvedme alespoň některé z nich. Athanasius Langer (1650–1711), vynikající astronom; Adauctus Voigt (1733–87), kulturní historik a zakladatel české numizmatiky; Adolphus Groll (1682–1743), fenomenální polyglot ovládající téměř všechny evropské jazyky, biskup, třináctý generál řádu; Remigius Mašát (1672–1747), lingvista, hudebník, autor řady odborných spisů; Gelasius Dobner (1719–90), zakladatel české historiografie, český královský historiograf; František Josef Schaller (1738–1809), zakladatel české historické topografie, vydal 16 svazků „Topografie království českého“ a další spisy; Kasián Halaška (1780–1847), matematik, fyzik, astronom, zakladatel hvězdárny v Brně, rektor univerzity v Brně a ve Vídni; Dominik František Kinský (1777–1848), profesor dějin a literatury, spisovatel, překladatel; Josef Václav Justin Michl (1810–62), zakladatel české literární bibliografie, autor mnoha učebnic, stal se hlavní postavou románu Terézy Novákové „Drašar“; Florus Stašek (1782–1862), rektor koleje a prefekt gymnázia v Litomyšli, profesor fyziky, průkopník fotografie u nás.

Piaristé během více než třístaletého působení u nás vychovali a vzdělali celé generace mladých mužů, a kromě toho sepsali množství vědeckých spisů, knih a učebnic. Prakticky neexistoval obor, ve kterém by některý z členů řádu nepracoval. Významně se zasloužili o rozkvět vzdělanosti a o národní obrození. Jejich školami prošla řada pozdějších vynikajících osobností české vědy a kultury. V oblasti hudby to byli např. František Xaver Brixl, Jiří Ignác Linek, František Koutník, Jakub Jan Ryba, Vojtěch Jírovec, Jiří Antonín Benda, František Sušil a Bedřich Smetana. Z literárních tvůrců jmenujme Františka Matouše Klácela, Josefa Jungmanna, Karla Hynka Máchu, Václava Beneše Třebízského, Jana Karafiáta (autora „Broučků“), Josefa Václava Sládka, Julia Zeyera., Rainera Mariu Rilkeho. Z dalších výjimečných mužů to byl státník a filozof Tomáš Garrigue Masaryk, fyzik světového jména Ernst Mach, prachatický rodák sv. Jan Nepomuk Neumann, vynikající lékař a fyziolog Jan Evangelista Purkyně, zakladatel genetiky Řehoř Mendel, filozof, teolog a matematik Bernard Bolzano či arcibiskup Antonín Cyril Stojan.

Kromě vlastní pedagogické činnosti se piaristé ve svých školách věnovali celé řadě dalších aktivit: hudbě, divadlu, deklamacím, disputacím, kazatelství, katechezi či knihovnictví. Svoji všestranností, skromností a vážností si získali oblibu i úctu a svým působením výrazně ovlivnili vzdělanost širokých vrstev obyvatel v našich zemích.